

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:

Dr. Enea Popa

Redacția: Str. Petru Maior No. 7.

Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34.

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 5, 15 și 25 a fiecărei luni

sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg . . . . . 120 Lei

Pe jumătate an . . . . . 60 Lei

Pe trei luni . . . . . 30 Lei

+ ION I. C. BRĂTIANU

În dimineața zilei de 24 Noembrie mâna nemiloasă a morții a răpit dintre cei vii pe Ion I. C. Brătianu, fost prim-ministru și președinte al partidului liberal. Vestea morții s'a răspândit cu un fulger peste întreaga țară. Moartea i-a curmat firul vieții tocmai în momentul când se pregătea la o mare luptă împotriva partidului nostru național-țărănesc, împotriva gândului, a idealului și a vieții nouă pe care acest partid vrea s'o înstăpânească în țara noastră. Ion Brătianu a fost un mare adversar, cel mai mare adversar al partidului național-țărănesc. Dar nu mai puțin adevărat este și aceea, că Ion Brătianu în întreaga viața lui n'a întâlnit un adversar mai puternic al sistemului de guvernare pe care-l reprezenta, ca în partidul național-țărănesc. Am fi dorit să moară sistemul politic al lui Ion Brătianu și să rămână în viață omul, dar destinul l-a răpit pe omul Ion Brătianu și ne-a lăsat în viață sistemul, pentru nimicirea căruia va trebui să mai purtăm lupte grele.

După intrarea lui în viața politică a României mici, Ion Brătianu a avut norocul să steie în fruntea celor mai însemnate acte și momente din viața micului stat român. A stat în fruntea României în timpul războiului mondial, iar

după întregirea neamului a pregătit și patronat încoronarea de la Alba-Iulia a celui dintâi Rege al tuturor Românilor, al cărui sfetnic a fost foarte îndelungată vreme.

În vremea din urmă Ion Brătianu, stăpânit de religia forței, se pare a nu fi căutat să înțeleagă rostul lucrurilor din jurul lui. Trecutul lui putea ajunge să fie acoperit de o umbră neagră, căci continuarea politicii siluitoare ar fi dus la cele mai îngrozitoare urmări. Nu a înțeles, sau nu a vrut să înțeleagă noul spirit de viață de care este străbătută întreaga Europa. S'a opus, a încercat să oprească cu puterea pătrunderea acestui spirit proaspăt și în țara noastră. Nu a avut o viziune clară a vremurilor noi, cari cer alte metode de guvernare, decât cele ce arau încarnate în persoana lui Ion Brătianu.

La gorapa lui Ion Brătianu s'a cernut un vâl de uitare peste faptele lui din vremea din urmă, slăvindu-se numai faptele lui din timpul de mărire. Ion Brătianu a fost un îndrăzneț în timp de pace și în timp de războiu. A fost un mare patriot, chiar când a făcut greșeli.

Pentru tot ce a făcut bine pentru neamul românesc, acest neam îi va rămânea recunoscător acestui mare român.

1 Decembrie.

Am sărbătorit, a 9-a oară, măreția zilei de 1 Decembrie 1918. A zilei în care sufletul neamului românesc, așezat dincoace de Carpați, s'a adunat la Alba-Iulia, sub altarul boltei cerești, ca să scuture jugul milenar de pe umerii săi și să înceapă scrierea unei pagini mai fericite în istoria neamului nostru. Se cuvine, ca în această zi istorică să deschidem cartea trecutului nostru și să privim la nenumăratele fapte cari, una câte una și toate împreună, au contribuit la măreția zilei de 1 Decembrie. Se cuvine să vedem luptele, suferințele, jertfele, înfrân-

gerile și învingerile din trecut și să punem în fața lor faptele noastre. Din comparația trecutului cu prezentul să alegem calea ce duce la un viitor mai bun și mai sigur pentru țara noastră.

În cartea vieții noastre naționale vedem, pe o pagină, luptele, victoriile și înfrângerile strămoșilor noștri Daci și Români, de la cari ne tragem originea noi Români, așezați aici la porțile răsăritului, ca să fim strajă neclintită pentru prosperarea culturii și a civilizației.

De atunci au trecut multe veacuri pline de jertfe și suferințe

grele. Dar, în bezna veacurilor mereu s'au ivit flăcări luminoase, cari au dat semne despre puterea de viață a neamului nostru românesc. Pe o pagină a istoriei noastre întâlnim pe Ștefan cel Mare, în mâna căruia spada strălucește mereu în nenumărate lupte victorioase. Apoi Mircea cel Bătrân, nimicitorul de la Rovine a semilunei păgâne, stoarce admirația lumii creștine. Mai târziu Mihai Viteazul învinge pe toți dușmanii neamului românesc așezați de jur împrejur și înfăptuește, pentru tare scurtă vreme, visul nostru de unire a tuturor Românilor.

Și dacă această unire a fost de așa de scurtă durată, ea rămâne, totuși, sâmburele roditor din care rodește, mai târziu, arborele puternic al unirii pe veci.

Tot pentru atingerea acestui ideal se jertfesc și martirii Horia și tovarășii lui, apoi, ceva mai târziu, Tudor Vladimirescu și lan-cu, „craii munților“

Toate faptele, toate paginile istoriei trecutului nostru sunt pline de multe jertfe, de multe suferințe și chinuri, dar ne arată și fapte de vitejie, de mare vrednicie și curaj, cari toate au pregătit gloria zilei 1 Decembrie.

Dacă înaintașii noștri mai vechi și mai noi au avut curajul suferințelor și jertfelor pentru binele neamului, apoi și noi trebuie să luăm pildă de la ei, căci luând pildă de la ei vom slăvi mai potrivit amintirea lor și totodată vom munci pentru binele patriei noastre, care, mai ales în zilele de astăzi, are mare lipsă de oameni cari să aibă curajul suferinței și al jertfei și nu mai puțin și curajul convingerilor. *Dr. E. N.*

+ GHEORGHE MAIOR

25 Apr. 1846 — 28 Nov. 1927.

S'a mutat, în sfârșit, la cele veșnice și veteranul învățător Gheorghe Maior din Reghin, în depline puteri până înaintea cu un an, de când o boală neiertătoare l'a legat mai mult de casă.

Cu el s'a coborât în mormânt un exemplar din cele mai vrednice ale învățământului național românesc, cu o activitate lungă (1868—1911) și bogată, ajuns în retragerea sa binemeritată, să vadă cu ochii vremile de mărire națională, pentru cari a pregătit el atâtea rânduri de odrasle.

Înmormântarea pompoasă și asistată de atâtea mulțime din loc și jur a

fost cea din urmă încununare a unei vieți lungi de muncă și de jertfe.

N'a lipsit dela acest prinos nici orașul capitală de județ Târgu-Mureș, reprezentat între alții și de dl subprefect Roșca, consilier agricol Grama și protopop Ilie Câmpeanu, primul elev al repausatului.

Învățătorimea română s'a prezentat în număr așa de împunător — la neuitatul și respectatul lor fost dascăl și mai apoi coleg Cinstel lor!

În numele Asociației învățătoresci a cuvântat lângă sicriu dl subvizor Ioan Borșianu.

Parentarea la prohodul, săvârșit în biserică, la care atâtea a cantorit defunctul, a făcut-o înălțător și mișcător păr. protopop al Reghinului, carele a și condus prohodirea, asistat de 6 preoți ai săi și doi clerici dela Blaj, cântând în cor vestitul prof, Ioan Moldovanu din Blaj.

Terminat serviciul dumnezeesc, se pune în mișcare convoiul.

În frunte — după Cruce — elevii școlii române primare cu flamură neagră și tot asemenea după ei „Societatea meseriașilor români“, urmându-le preoțimea, apoi carul mortuar, încărcat de cununi, familia, rudele și un lung șir ales din toate clasele societății românești și străine.

Se amesteca ziua cu noaptea, când cimiterul din deal luase în primire pe noul oaspe, dat cu atâtea durere, căci era așa de iubit aci, unde peste o jumătate de veac a luminat pe cei mici, înveselind pe cei mari, lăsând acum regrete (părere de rău) la toți.

Odihnească în pace!

În veci pomenirea lui!

Observator.

Înțelegerea Iorga-Maniu

După cum am scris în numărul trecut al foii noastre, domnul profesor Nicolae Iorga a propus domnului Iuliu Maniu, președintele partidului național-țărănesc, să facă o înțelegere și să ducă, apoi, împreună, lupta în contra guvernului și a partidului liberal. Dl. profesor Iorga a și trimis doi oameni din partidul dsale ca să se pună în legătură cu oamenii pe cari îi va numi domnul Maniu din partidul național-țărănesc, ca împreună să se înțeleagă în privința planului de luptă pentru răsturnarea guvernului. Înțelegerea s'a și făcut, fiind primită cu mare bucurie de țara întreagă, care în această înțelegere vede semnele și putința unei mai grabnice izgoniri a partidului liberal dela cârma țării. Furtuna se apropie tot mai tare și nu este departe ziua când se va deslănțui peste capul liberalilor.

Cețiți și răspândiți

„Sămănătorul“

